

European University Viadrina
Frankfurt (Oder)

SCIENTIFIC
AND PEDAGOGIC
INTERNSHIP

WAYS OF IMPROVING
THE TRAINING
OF QUALIFIED LAWYERS
IN UKRAINE AND THE EU

February 8 – March 19, 2021
(Frankfurt an der Oder, Germany)

Удосконалення методичної роботи кафедри як одна з передумов покращення якості вищої правничої освіти в Україні	
Овчаренко А. С.	87
Методологія опанування навичок користування сучасними діджитал-інструментами студентами-юристами	
Омельчук О. С.	90
Роль науково-дослідної лабораторії з проблемних питань правоохоронної діяльності у формуванні студентами та курсантами ДЮІ МВС України дослідницьких та комунікаційних навичок як невід’ємних складових результатів навчання за спеціальністю «Право»	
Пилипенко Є. О.	92
Конституційне право як галузь національного права: проблеми та перспективи	
Поляруш-Сафроненко С. О.	94
Personnel potential in legal areas: legislative update trends	
Sinova L. M.	98
Система забезпечення якості освіти в ЄС	
Скляр Н. М.	103
Шляхи вдосконалення підготовки фахівців слідчих підрозділів в Україні та в країнах Європейського Союзу: порівняльно-правовий аналіз	
Солдатенко О. А.	106
Окремі аспекти правового забезпечення дистанційного навчання в закладах юридичної освіти України в умовах карантинних обмежень	
Спасенко В. О.	109
Academic integrity in modern conditions of university education	
Starodubtsev A. A.	112
Modern requirements for lectures on law in institutions of higher education of Ukraine	
Steshenko V. M.	115
Деякі інноваційні підходи до проведення семінарських занять у вищому навчальному закладі системи МВС України	
Телійчук В. Г.	119

інтересів громадян під час адміністративного чи кримінального провадження за правопорушеннями у сфері безпеки дорожнього руху.

Участь курсантів та студентів інституту у Міжнародній науково-практичній конференції «Транспортна безпека: правові та організаційні аспекти», яка проводиться лабораторією восени кожного року, дає безцінний досвід для майбутніх юристів щодо обміну та накопичення інформації стосовно певних подій на транспорті та їх юридично обґрунтованого вирішення у різних країнах світу, накопичення необхідних знань, юридичної лексики для подальшої практичної діяльності у галузі юриспруденції.

Науково-методичні та науково-практичні видання лабораторії є вірними помічниками для майбутніх спеціалістів у галузі юриспруденції під час опанування ними знань у сфері адміністративного права чи судочинства, захисту прав громадян та представлення їх інтересів у державних органах влади щодо будь-яких питань та проблемних ситуацій у сфері безпеки дорожнього руху та правопорушень на транспорті.

Література:

1. Донецький юридичний інститут МВС України. Офіційний сайт. URL: <https://www.dli.donetsk.ua/> (дата звернення: 15.02.2021).

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Поляруш-Сафроненко С. О.

кандидат юридичних наук,

асистент кафедри конституційного права

та теоретико-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Конституційне право (КПУЗК) є провідною галуззю національного права України та інших зарубіжних країн, національні правові системи яких відносяться до романо-германської правової сім'ї. На нашу думку, було б правильно вивчати Конституційне право України і Конституційне право зарубіжних країн як окремі навчальні дисципліни [1]. В той же час не виключається можливість їх вивчення і разом.

В системі національного права будь-якої держави КПУЗК можна розглядати як: а) провідну галузь національного права; б) галузь національного законодавства; в) юридичну науку; г) навчальну дисципліну. Ознаки КПУЗК : а) провідна галузь національного права ; б) включає правові принципи, норми і конституційно-правові інститути ; в) закріплює, регулює і охороняє політико-правові і інші суспільні відносини; г) встановлює належність державної та муніципальної публічної влади; г) регулює та гарантує правовий статус особи; д) визначає територіальний устрій держави [2, с. 10, 11].

Система галузі конституційного права включає правові принципи, норми і конституційно-правові інститути, що регулюють і охороняють основи конституційного ладу, права, свободи і обов'язки людини і громадянина, безпосередні і представницькі форми народовладдя, територіальний устрій України і інших зарубіжних країн та організацію і діяльність місцевого самоврядування.

Джерелами галузі конституційного права є норми : 1) природного права; 2) позитивного права, що включає в себе: а) нормативно-правові акти; б) нормативні договори (міжнародні і національні); в) правові звичаї, що закріплюють, регулюють та охороняють конституційні правовідносини; 3) інші акти (наприклад, рішення Конституційного Суду, в яких визначається не конституційність акту чи окремого його положення та дається офіційне тлумачення норм конституції).

Предметом правового регулювання галузі конституційного права є особливе коло суспільних відносин, які виникають, змінюються, припиняються між суб'єктами конституційного права при реалізації публічної влади.

Методами конституційно-правового регулювання є засоби, прийоми, способи правового впливу на суспільні відносини, які є предметом конституційного правового регулювання.

Конституційне право можна розглядати і як галузь національного законодавства, що включає в себе: а) закони (Основний Закон, конституційні закони, органічні закони, поточні закони); б) підзаконні нормативно-правові акти, що деталізують положення законів та встановлюють механізми їх реалізації щодо конституційних правовідносин (нормативні укази президента, постанови, накази органів та посадових осіб виконавчої влади тощо).

Як галузева юридична наука конституційне право досліджує: а) конституційно-правові норми і інститути; б) суспільні відносини, що врегульовані названими нормами і інститутами; в) практику їх реалізації; г) закономірності конституційного розвитку тощо.

Конституційне право як юридична наука покликана визначати етапи розвитку галузі конституційного права і законодавства, формулювати практичні поради з метою вдосконалення теорії та практики його функціонування.

Конституційне право є нормативною навчальною дисципліною, що вивчається в національних навчальних закладах та відноситься до блоку фундаментальних професійно-орієнтованих навчальних дисциплін. Предметом вивчення навчальної дисципліни є конституційні правові норми і інститути, конституційні правові відносини, історія розвитку конституціоналізму та парламентаризму в Україні, Європі та світі, конституційна юридична практика. Названа навчальна дисципліна передбачає опанування методології вивчення сутності і змісту конституційно-правових явищ в цілому і зокрема : а) основ теорії конституції; б) конституційно-правового статусу людини і громадянина; в) конституційно-правового регулювання територіальної організації держави; г) конституційно-правової основи громадянського суспільства, організації і здійснення державної влади і місцевого самоврядування.

КПУЗК тісно пов'язане з системою вищої юридичної освіти в Україні та країнах ЄС при підготовці бакалаврів та магістрів у галузі юриспруденції.

Навчальна дисципліна КПУЗК вивчає : 1) загальну характеристику конституційного права та засади конституційного ладу; 2) конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні та зарубіжних країнах; 3) форми безпосередньої і представницької демократії; 4) конституційний статус органів законодавчої влади та глави держави; 5) конституційний статус органів виконавчої влади і судової влади; 6) конституційний статус території та місцевого самоврядування [3, с. 13-32].

Основними завданнями вивчення дисципліни КПУЗК є: а) набуття студентами здатності ефективно реалізовувати теоретичні знання на практиці; б) засвоєння знань щодо Конституції України та конституцій зарубіжних країн, конституційних законів та інших нормативно-правових актів, що складають джерела галузі конституційного права; в) опанування матеріалу щодо основних прав і свобод людини і громадянина та гарантій їх реалізації; г) порівняння механізму і апарату Української держави з державним апаратом зарубіжних країн; г) аналіз територіального устрою і місцевого самоврядування в Україні та зарубіжних країнах.

Студенти повинні: 1) знати: а) основні конституційно-правові поняття і категорії; б) основи конституційного ладу; в) правовий статус

людини і громадянина; г) безпосередні форми демократії в Україні і зарубіжних країнах; г) механізм і апарат Української держави і зарубіжних держав; д) територіальний устрій України і зарубіжних країн; е) місцеве самоврядування в Україні і зарубіжних країнах; 2) вміти: а) ефективно використовувати положення конституційних нормативно-правових документів в своїй діяльності; б) застосовувати знання з конституційного права України в юридичній практиці; в) відслідковувати зв'язки норм конституційного права з нормами інших галузей права; г) давати аналіз і тлумачення норм конституційного права; г) обґрунтовувати конституційність і доцільність правових рішень; д) реалізовувати конституційно-правові процедури захисту прав і свобод людини.

Проблемним питанням сьогодення є визначення у Преамбулі Конституції України стратегічного курсу щодо набуття повноправного членства України у ЄС і НАТО. 7 лютого 2019 року Верховна Рада України сформулювала положення про те, що «підключившись про зміцнення громадянської злагоди на землі України та підтверджуючи європейську ідентичність Українського народу і незворотність європейського та євроатлантичного курсу України» внесла зміни і доповнення до Преамбули [4]. Це викликало різні дискусії у юристів і політиків. Пояснювалося, що зміни до Преамбули, а не до Розділу I Конституції України продиктовані бажанням внесення змін без проведення всеукраїнського референдуму, що передбачено ст. 156 [5, с. 22].

Я.В. Чистоколяний робить висновок про те, що в Україні відсутні достатні конституційні засади реалізації стратегічного курсу на набуття повноправного членства в НАТО. Він пропонує напрямки вирішення проблеми: а) вивчити досвід застосування конституційно-правових механізмів постсоціалістичними державами, які набули членства в НАТО; б) з'ясувати конституційні засади цілісної модернізації суспільства і держави відповідно до принципів демократії, верховенства права і прав людини; в) доповнити ст.ст. 85,102,116 Основного Закону про повноваження парламенту, Президента, Кабміну щодо реалізації курсу на набуття Україною повноправного членства в ЄС і НАТО, а також зі ст. 17 вилучити останній абзац про заборону розміщення на території України іноземних військових баз; г) провести Всеукраїнський референдум щодо членства України в ЄС і НАТО [5, с. 22-23].

Підсумовуючи слід зробити такі висновки: 1. КПУЗК слід розглядати як : а) галузь національного права; б) галузь законодавства; в) юридичну науку; г) навчальну дисципліну. 2. Конституційне право України і Конституційне право зарубіжних країн слід вивчати як окремі

навчальні дисципліни. 3. Напрямки вирішення проблеми щодо повноправного членства в ЄС і НАТО слід враховувати у подальшому дослідженні і вивченні проблеми.

Література:

1. Основи публічного права України : навч. посібник / кол. авт.; за заг. ред. к.ю.н., проф. А.Ю. Олійник, к.ю.н. доц. М.І. Кагадія. К. КНУТД; Дніпро: Лира ЛТД, 2017. 448 с.
2. Конституційне право України та зарубіжних країн : підруч. / А.Ю. Олійник, М.І. Кагадій : за заг. ред. проф. А.Ю. Олійника. Київ : КНУТД; Дніпро : ДДУВС, 2018. 436 с.
3. Актуальні проблеми конституційного права України : Підручник / За заг. ред. професора Олійника А.Ю. К.: Видавничій дім «Скіф», 2012. 552 с.
4. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Поточна редакція від 01.01.2020 р.
5. Чистоколяний Я.В. До питання щодо конституційних засад Євроатлантичного курсу України. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2020. № 1. С. 19-23. DOI <https://doi.org/10.15421/392005>.

PERSONNEL POTENTIAL IN LEGAL AREAS: LEGISLATIVE UPDATE TRENDS

Sinova L. M.

*Candidate of Juridical Sciences,
Associate Professor of the Department of Labor Law
and Social Security Law of the Institute of Law
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Kyiv, Ukraine*

Modern world determines position of any country not commonly by military and economic potential but intellectual potential. World community is aware the fact that without education, training and research institutions, providing qualified and educated people, nobody is able to ensure sustainable progress. The source for the prosperity of the state, for strengthening its role in the world is in education system. Higher education which contributes to the transformation and progress in society together with